

Näkökulmia tehtävien ja kuvien käsittelyyn

6. Mikä meitä yhdistää?

Kuvatehtävä (s. 56)

Pohdi, millaisia reaktioita kuvan kaltainen mielenilmaus kirkossa Euroopan eri osissa voisi synnyttää.

- Kysymys liittyy ihmisten arvomaailmaan ja uskonnolliseen ajatteluun.
- Venäjällä punk-yhtye Pussy Riotin kirkossa järjestämä mielenilmaus presidentti Putinia vastaan aiheutti suuren kohun, ja yhtyeen jäsenet joutuivat vankilaan.
- Luterilaisissa maissa tai maissa, joissa arvoliberalismilla on paljon kannatusta, mielenilmauksen aiheuttama kohu olisi todennäköisesti pienempi.
- Katolisissa maissa mielenilmauksen todennäköisesti katsottaisiin loukkaavan kirkkoa, ja siihen suhtauduttaisiin kielteisesti.
- Video kuvan mielenosoituksesta:

https://www.youtube.com/watch?v=RjxM_IKn7qI

Kuvaan ja videoon liittyvä lisätieto: EU-lipun symboliikka

- Euroopan neuvosto otti lipun käyttöön jo vuonna 1955. Euroopan yhteisö otti käyttöön sen vuonna 1986.
- Tähdet symboloivat muun muassa ikuisuutta, toivoa ja rakkautta. Sinisen on tulkittu kuvaavan taivasta.
- Tähtien määrä 12, ja ne on sijoitettu geometrisesti kellotaulun tuntien mukaisesti.
- Tähtien määrä ei liity jäsenmaiden määrään. Ennen Suomen, Ruotsin ja Itävallan liittymistä unionin jäsenmäärä tosin oli 12. Euroopan neuvostolla oli 1950-luvulla jo 15 jäsentä.
- Tähtien määrä 12 on sattuma. Alun perin ehdotettiin, että tähtiä olisi 15. Saksan liittotasavalta vastusti ehdotusta, koska neuvoston jäsenenä ollut Saarinen alue olisi saanut "oman" tähden. Saksa pelkäsi, että se olisi symboloinut Saarinen itsenäisyyttä.
- Tähtien määräksi ei voinut myöskään tulla 14, koska tuolloin olisi voitu tulkita, että Saarinen alue olisi kuulunut Saksalle. Ranska vastusti tätä.
- 13 tähteä puolestaan esiintyi Yhdysvaltain siirtokuntien lipussa maan itsenäistyessä. Tähtien määrä olisi voitu tulkita niin, että Eurooppa edustaa varhaista Yhdysvaltoja.
- Luku 12 puolestaan edustaa täydellisyyttä, koska vuodessa on 12 kuukautta ja kellossa 12 tuntia. Myös kreikkalaisia olymposlaisia jumalia oli 12, ja Roomassa oli 12 taulun lait.
- 12 on myös kristinuskossa merkittävä luku, koska Neitsyt Marian sädekehää ympäröi 12 tähteä.
- Lipun kehä symboloi yhtenäisyyttä ja sopusointua.

- Kultaus puolestaan symboloi usein valoa, vaurautta ja toivoa.
- Neitsyt Marian viitta on taiteessa kuvattu usein sinisenä. Neitsyt Mariaa kutsuttiin paikoin siniseksi liljaksi. Onko lipussa piilotetusti kristillistä symboliikkaa?

Tehtävä 1

a) Mille arvoille Euroopan unioni perustuu?

- ihmisoikeuksien ja demokratian kunnioitus
- yksilön vapaudet ja perusoikeudet
- oikeusvaltioperiaatteet

b) Millä perusteella voidaan sanoa, että arvot yhdistävät eurooppalaisia?

- Arvot on kirjoitettu jäsenmaiden perustuslakeihin ja Lissabonin sopimukseen.
- Arvot pohjautuvat Ranskan vallankumouksen ihmisoikeuksien ja YK:n ihmisoikeuksien julistuksiin.
- Toisaalta 2010-luvulla joissakin Euroopan unionin maissa (Unkari, Puola) on tehty päätöksiä, jotka ovat ristiriidassa EU:n arvoperustan ja oikeusvaltioperiaatteiden kanssa. Tämä on aiheuttanut riitaa jäsenmaiden ja komission välille.

Tehtävä 2

a) Mitkä ovat eurooppalaista identiteettiä korostavia symboleita?

- yhteinen raha, euro
- lippu
- hymni
- passi
- euroseteleiden kuvamaailma
- Eurooppa-päivä 9.5.
- autojen rekisterikilpi

b) Puolusta ja kritisoi väitettä: Yhteiset symbolit vahvistavat eurooppalaista identiteettiä.

Puolesta:

- Matkustamisen vapaus ja yhteinen raha helpottavat ihmisten elämää ja liikkumista sekä luovat mielikuvaa yhdestä valtiosta.
- Symboleista tulee vähitellen tuttuja, arkipäiväisiä ja identiteettiä vahvistavia. Yhteisen identiteetin rakentuminen ei tapahdu hetkessä.
- Suuret tapahtumat, kuten euroviisut ja jalkapallon mestareiden liiga, vahvistavat eurooppalaista identiteettiä, vaikka ne eivät varsinaisia symboleja olekaan. Toisaalta kansojen välinen kilpailu saattaa vahvistaa myös kansallista identiteettiä.

Vastaa:

- Monet unionin kansalaiset kokevat oman kansallisvaltionsa symbolit läheisempinä kuin unionin symbolit.
- EU:n symbolit eivät ole korvanneet kansallisvaltioiden symboleja. Esimerkiksi suurissa urheilukilpailuissa esiintyvät kansallisvaltioiden hymnit, liput ja symbolit.
- Yhteiset symbolit ja yhteistyön tiivistäminen aiheuttavat myös vastareaktioita. Kansallista kulttuuria korostavat liikkeet ja puolueet ovat lisänneet suosiota, ja unioniin kriittisesti suhtautuvia on paljon Suomessakin.

Tehtävä 3

Pohdi, miksi Suomessa on vahva kansallinen identiteetti.

- Suomi on ollut kansakuntana melko homogeeninen.
- 1800-luvulla syntynyt nationalismi heijastui voimakkaasti taiteisiin (kansallisromantiikka ja suomalaisen taiteen kultakausi).
- Nationalismi sai 1900-luvulla voimakkaan poliittisen sisällön; venäläistämiskautena suomalaiset vetosivat Suomen saamiin oikeuksiin ja korostivat suomalaista kulttuuria.
- 1900-luvulla sodissa ja kriiseissä on korostettu suomalaisten yhtenäisyyttä ja kansallista ajattelutapaa.
- Tavallisten suomalaisten yhteydet Eurooppaan olivat 1900-luvulla melko vähäisiä; esimerkiksi turismi Eurooppaan lisääntyi vasta 1960- ja 1970-luvuilla.
- Suomi on ollut uskonnollisesti ja etnisesti melko homogeeninen kansa. Vähemmistöjä maassa on ollut melko vähän.
- Suomalaisuuteen on katsottu kuuluvan myös ylpeys sotien saavutuksista, hyvinvoinnista ja 1900-luvun jälkipuoliskon nopeasta talouskasvusta.

Tehtävä 4

Mitä haittaa Euroopan unionille on siitä, etteivät kansalaiset identifioitu Eurooppaan yhtä voimakkaasti kuin kotimaahansa?

- EU:n tehtävänä on ajaa unionin yhteistä etua, mikä saattaa olla paikoin ristiriidassa kansallisvaltioiden oman edun kanssa. Mikäli identifioituminen omaan valtioon on voimakasta, kansalaisten kiinnostus suuntautuu oman valtion asioihin, ja unionin asiat ovat toissijaisia.
- Yhteisten päätösten tekeminen unionissa on vaikeaa, jos kukin valtio ajaa voimakkaasti aina vain oman valtion etuja.
- Viime kädessä voimakas kansallinen suhtautuminen saattaa ilmetä voimakkaana EU-vastaisuutena.
- Brexit osoitti, että kansallisen identiteetin voimistuminen voi jopa johtaa eroamiseen unionista ja siten unionin heikentymiseen.

Tehtävä 5 (nettitehtävä)

Etsi verkosta viimeisin eurobarometrin Suomea koskeva kansallinen raportti. Miten suomalaiset suhtautuvat Euroopan unioniin? Tee aiheesta lyhyt yhteenveto.

- opiskelijan oma vastaus